

A társadalmi nem és a szexuális beállítottságon alapuló üldöztetés. Az üldöztetés okai és a szavahihetőség vizsgálata

PAJTER Norbert

A társadalmi nem, a nemi identitás és a szexuális orientáció miatt menekülni kényszerülők helyzetével, a velük szemben felmerülő eljárási problémákkal csekély mértékben foglalkoznak a különböző szakirodalmak annak ellenére, hogy ezek egyike sem számít igazán új jelenségnek. Témaválasztásom oka is éppen ez volt: felhívni a figyelmet arra, hogy egy ilyen egyszerű, az ember identitásától elidegeníthetetlen tényező miatt is bárki annyira kiszolgáltatottá válhat, hogy kénytelen legyen a hazáját elhagyni. Egy kérelmi eljárás során ugyanakkor ezek az okok nehezen bizonyíthatók, értekezésem egy részében éppen ezért a szavahihetőség vizsgálatával foglalkozom, hiszen olykor ezen múlhat egy kérelem elbírálásának végkimenetele. Mindennek sikeréhez fontos feladat lenne egy egységes menekültügyi rendszer kidolgozása is, amelyben már a társadalmi nem vagy a szexuális beállítottság okán üldözöttekkel kapcsolatos esetek cseréje is ugyanolyan kiemelt szerephez jutna, mint a bármely más ok miatt menedéket kérőkre vonatkozó bevett gyakorlatok.

Az 1951. július 28-án, Genfben aláírt, menekültek helyzetére vonatkozó egyezmény egyike a nemzetközi jog menekültvédelmi rendszerének alapjait tartalmazó dokumentumoknak.¹ Az egyezmény I. fejezet 1/A cikkének második bekezdése szerint menekült az, aki: „faji, vallási okok, nemzeti hovatartozása, illetve meghatározott társadalmi csoporthoz való tartozása, avagy politikai meggyőződése miatti üldözéstől való megalapozott félelme miatt az állampolgársága szerinti országon kívül tartózkodik, és nem tudja, vagy az üldözéstől való félelmében nem kívánja annak az országnak a védelmét igénybe venni”. Ez a definíció immár több mint hatvan éve a nemzetközi menekültvédelem egyik alaptételének tekintendő, ám mégsem ad teljesen átfogó képet a menedékkérelem okaival vagy egy kérelem elbírálásával kapcsolatban.

Éppen ezért a Menekültügyi Főbiztosság az ENSZ Menekültügyi Főbiztosa Hivatalának 1950. évi Alapokmánya és a menekültek helyzetére vonatkozó 1951. évi egyezmény 35. cikkének, valamint az 1967. évi jegyzőkönyv II. cikkének rendelkezései alapján a 2000-es években a társadalmi nemmel,² illetve a szexuális orientációval és nemi

1 A menekültek jogállására vonatkozó 1951. évi genfi egyezmény.

2 UNHCR Position Paper on Gender-Related Persecution. Genf, 2000.

identitással³ kapcsolatban megalkotta különálló dokumentumait. Ezek az iránymutatások szilárd elvként kezelik azt, hogy a menekültdefiníció egészét – a menekültstátus iránti kérelmek pontos elbírálása érdekében – esetlegesen nemi vetületre való tekintettel kell értelmezni. A Menekültügyi Főbiztosság ezen intézkedése azt is mutatja, hogy a szervezet támogatja a társadalmi nem és a nemi hovatartozás szélesebb körű elfogadását, s felvette a védelemre jogosító feltételek közé azt az elvet, hogy az üldözés összefüggésben állhat a nemi hovatartozással, vagy azzal, hogy ki milyen neműnek született. Egyre nagyobb figyelmet kap mindkét – jelenlegi írásomban üldöztetési okként feltüntetett – téma, például élve: gondoljunk csak az iszlám tradíciókra és törvényekre, amelyek az ott élő nőket elnyomás alatt tartják napjainkban is, vagy éppen a meleg és leszbikusok mai napig kívánt jogainak elfogadására, másokkal való elfogadtatására, mint például a házasság vagy a gyermekvállalás. Mindezek nagy figyelmet kapnak a médiában.

Ugyanakkor kevesen tudják, hogy bizonyos országokban nagy áldozatokkal jár nőnek vagy homoszexuálisnak lenni. A legkomolyabb választás elé állíthatják az embert: halál vagy menekülés? Munkám egyik célja, hogy bemutassam: a legalapvetőbb, megváltoztathatatlan emberi tulajdonság miatt is válhat valaki áldozattá. A legnagyobb szervezetektől a legkisebb civilszervezetekig többen is készítettek a két témakörrel kapcsolatosan iránymutatásokat, kézikönyveket, ezek azonban magyar nyelven nem, vagy csak nehezen érhetőek el. Munkám másik célja, hogy – mindezt összefoglalóan – a magyar emberek számára is elérhetővé tegyem e két kevésbé ismert jelenség megismerését.

Meghatározott társadalmi csoport mint legfőbb indok

A meghatározott társadalmi csoport mint menekülési ok a jelenlegi esetben meghatározó, hiszen a társadalmi nemmel vagy a nemi hovatartozással összefüggő kérelmeket gyakran ezen ok kapcsán elemzik. A meghatározott társadalmi csoport következőkben leírt tulajdonságai alapján a nők, a homoszexuálisok és a transzszexuálisok is a társadalom egy-egy meghatározott csoportjának tekinthetők.

A „meghatározott társadalmi csoporthoz való tartozás” a menekültügyi eljárásban egyre inkább előtérbe kerül, mivel az egyezményben részes államok a nemiszerv-csonkítás elől menekülő 12–14 éves gyermeklányokat, a családot, a törzset, a foglalkozási csoportokat és a homoszexuálisokat a genfi egyezmény szerinti meghatározott társadalmi csoportként kezelik és ismerik el. Ezen genfi elv alkalmazásának fejlődése hozzájárult a menekültdefiníció progressziójához.

Ide általában a hasonló hátterű, szokású vagy társadalmi státusú személyek tartoznak, épp ezért üldözéstől való félelmük gyakran kapcsolatba hozható egyéb okkal, így faji, vallási vagy nemzeti hovatartozásuk miatti üldözéstől való félelemmel. Meghatározott társadalmi csoporthoz való tartozás oka lehet az üldözésnek, ha nem hisznek egy csoport kormány iránti lojalitásában, vagy a közösség politikai szemléletmódja, tagjainak előélete, gazdasági tevékenysége miatt is kerülhet hátrányos helyzetbe, illet-

3 UNHCR Guidance Note on Refugee Claims Relating to Sexual Orientation and Gender Identity. Genf, 2008.

ve ha a kormánypolitika a csoport létét akadályozó tényezőnek tekinti. A pusztán sajátos társadalmi csoporthoz tartozás nem kielégítő indok egy menedékkérelem benyújtásához, csak abban az esetben, ha fennállnak olyan különleges körülmények, amelyek hatására maga a tagság elégséges feltétel az üldözéstől való félelemhez.⁴

Mivel az egyezmény nem tartalmaz semmiféle specifikus, társadalmi csoportokra vonatkozó felsorolást, ezért nem lehet teljes körű listát arról összeállítani, mely társadalmi csoportok tartoznak ide. Egy meghatározott társadalmi csoport nem határozható meg csupán a tagjai által elszenvedett vagy az őket közösen fenyegető üldöztetés által. Nem követelmény, hogy a csoport kohéziót mutasson fel, mindössze az lényeges, hogy a tagjai rendelkezzenek valamiféle közös elemmel. Az sem szükséges, hogy a csoport minden tagja ki legyen téve az üldözés veszélyének, és nem lényegbevágó elem a csoport mérete sem. Ezek a csoportok folyamatosan változnak a különböző társadalmakban és az emberjogi normák folyamatos fejlődése miatt, ezért ezt az okot rugalmasan, a változásoknak megfelelően kell kezelni.

Vannak azonban olyan esetek, amikor egy csoport nem tekinthető meghatározott társadalmi csoportnak. Ezek a következők:

- A csoportot olyan széles körben határozzák meg, hogy abba egy adott ország szinte bármely állampolgára beletartozhatna.
- A közös jellemző nem tekinthető az emberi jogok katalógusa és a meghatározó esetjog alapján „védett jellemzőnek”.
- A közös jellemző nem lehet az adott államban büntetendő tevékenység.

Meghatározott társadalmi csoporthoz tartozáson alapuló menedékkérelmet gyakran olyan kérelmezők nyújtanak be, akik valamilyen nem állami szerv üldözésének vannak kitéve. Ezek az esetek pedig gyakran felvetik az ok-okozati kapcsolat elemzésének szükségességét. Az egyezmény szerint egy adott személy üldözéstől való félelmének megalapozottnak kell lennie, továbbá az üldözéstől való félelemnek egy (esetlegesen több) genfi okon kell alapulnia. Ez a megállapítás tehát nem zárja ki annak lehetőségét, hogy az üldözés megvalósítója állami szereplő legyen, sőt tipikusan az állam áll az üldöztetés háttérében. Nem állami üldözők esetében elsődlegesen a származási ország és az ottani hatóság feladata és kötelessége az üldöző elleni fellépés. Nem állami szervek által elkövetett súlyosan diszkriminatív vagy más jogsértő/sérelmet okozó cselekmények akkor tekintendők üldözésnek, ha ezeket a hatóságok ismerik és eltűrik, vagy ha a hatóságok képtelenek, esetlegesen nem hajlandók megfelelő védelmet nyújtani. Ez esetben az ok-okozati kapcsolat egyértelmű: az áldozat ellen a sérelmet az egyezményben meghatározott okból követik el.

---

4 Kézikönyv a menekült státusz meghatározására szolgáló eljárásról és az azzal kapcsolatos követelményekről a menekültek helyzetéről szóló 1951. évi Egyezmény és az 1967. évi Jegyzőkönyv alapján, 77., 78. és 79. pont, Genf, 1992.

A társadalmi nem

A társadalmi nem (angolul: *gender*) a társadalmilag és kulturálisan meghatározott „nem” angol fogalma (a „sex” szó a biológiai nemet jelöli), a feminin és maszkulin jellegű pszichikai, viselkedési és mentális különbségeit veszi figyelembe. A kifejezés utalhat a biológiai nemre (vagyis arra, hogy valaki férfi, nő vagy interszexuális⁵), a nemi alapú társadalmi struktúrára (beleértve a nemi szerepeket és az egyéb társadalmi szerepeket), illetve a nemi identitásra.

A genderspecifikus sérelmek formáinak felmérésében az egyik legfőbb probléma az, hogy néhány ország a társadalmi nemen alapuló erőszakot privát ügyként kezeli. Ennek van igazságalapja, hiszen a genderalapú erőszak valóban a magánszférában alakul ki, így ténylegesen nehezebb is bizonyítani. A társadalmi nem okán üldözöttek általában a következő indokok miatt nyújtanak be menedékkérelmet: szexuális erőszak, családi vagy családon belüli erőszak, kényszerházasság, családtervezés kényszer hatása alatt, női nemi szerv megcsonkítása, társadalmi normák áthágása miatti büntetés, emberkereskedelem és kényszerprostitúció, nők kényszerített sterilizációja és abortusza. Emellett a genfi egyezményben található okoknak is van társadalmi nemre vetített formája, illetve a nemi erőszak és a társadalmi nemen alapuló erőszak egyéb formái, melyek fájdalmat és szenvedést okoznak, mind-mind használatosak az üldöztetés formáiként. A kvalifikációs irányelv többek között gondoskodik arról is, hogy az üldöztetés ezen formáinak genderspecifikus természetük is legyen. Ez az egyetlen olyan hivatkozás⁶ a kvalifikációs irányelvben, mely a társadalmi nemmel kapcsolatos, és amely következetesen gondoskodik a részt vevő államok minimális útmutatásáról.

A társadalmi nemen alapuló kérelmek és a szavahihetőség

A gender okán benyújtott kérelmek esetén a szavahihetőség kritikussá válik, hiszen a társadalmi nemen alapuló üldöztetést olykor nagyon nehéz bizonyítani. A kérelmező már az elején nehézségekbe ütközik, hiszen kérelméhez nem tud elegendő materiális bizonyítékot felmutatni, a menekülés alatt őt ért trauma miatt pedig elfelejtett vagy összekeverhetett lényeges információkat. Ezt gyakran figyelmen kívül hagyják, és elvárják a kérelmezőtől, hogy egy részletes, kronologikus, precíz és következetes beszámolót adjon a vele történt eseményekről.

A kérelmezők szavahihetőségének elbírálásában negatívan hathat, ha a kérelmező az eljárás elején nem közöl minden fontos elemet, amely a kérelmét indokolná. Ugyanakkor számos oka lehet annak, hogy miért nem közlik ezeket első alkalommal: ilyen ok a bűnösség érzete, a szégyenérzet, a hatóságoktól való félelem, a sokkhatás, a család becsületének védelme, az emberkereskedőtől, a fenyegetettségtől való félelem, vagy egyszerűen csak az érintettek nem érzik úgy, hogy releváns lehet az adott információ a

5 Interszexuálisnak nevezzük azokat az embereket, akik a nemi anatómiai jegyek (kromoszómák, hormonok, külső és belső nemi szervek) olyan kombinációjával rendelkeznek, amelyek sem a férfiak, sem a nők esetében nem szokványosak. (Forrás: www.transvanilla.hu/interszex/interszex)

6 9. cikk (2) f) bekezdése

kérelem elbírálásakor. Az államoknak biztosítaniuk kell a kérelmezők számára speciális eljárási garanciákat, és meg kell tenniük a megfelelő lépéseket, hogy elegendő időt és segítséget biztosítsanak nekik előadni kérelmük fontos elemeit minden elérhető bizonyítékkal együtt.

A nemi identitás és a szexuális orientáció

Sokan úgy gondolják, hogy a két fogalom alatt egy és ugyanaz értendő, ám ez nem így van. Bizonyos értelemben tartalmazznak átfedéseket, azonban mégis különbséget kell tennünk az identitás és az orientáció jelentéstartalma között. Az identitás az egyén önmagáról kialakult képét jelöli, az orientáció pedig az illető vágyait és viselkedését. Ebből kiindulva tehát a nemi identitás egy olyan nemi szerep, amellyel az egyén azonosul, azaz hogy valaki férfiként, nőként vagy transzszexuálisként határozza meg magát. Idesorolhatók az interszexuális személyek is, akik férfi és női biológiai jellemzőkkel is rendelkeznek, ezáltal nem határozható meg konkrétan. A szexuális orientáció pedig az egyénnek az a tulajdonsága, amely alapján eldönti, hogy a későbbiek folyamán melyik nem képviselőihez fog érzelmileg és szexuálisan is vonzódni. Ez megnyilvánulhat heteroszexualitásban, homoszexualitásban, illetve biszexualitásban.

A nemi identitás vagy a szexuális orientáció miatti üldöztetés nem egy új jelenség, azonban az utóbbi években megnőtt az emiatt hazájukból menekülők száma. Ez a növekedés azt eredményezte, hogy ezen tulajdonság releváns ténynek minősül egy menekültstátus elbírálása során, hatással lehet az üldözés okaira és típusaira (vagy akár meg is határozhatja azokat), ezáltal pedig a lesbikus, meleg, biszexuális, transznemű és interszexuális személyek (LMBTI-személyek⁷) kérelmeinek megítélésére a Menekültügyi Főbiztosságnak külön kiegészítő irányelvet kellett megalkotnia.

A szexuális orientáció az ember identitásának alapvető része, megváltoztathatatlan tulajdonság. És noha a szexuális orientáció szabadsága nem egy általánosan, valamilyeni állam által tiszteletben tartott, elfogadott, univerzális emberi jog, az LMBTI-személyek is ugyanazon emberi jogokkal rendelkezhetnek, mint mások. Ez azonban nem minden esetben igaz, gyakran lesznek diszkrimináció, fizikai, verbális vagy szexuális erőszak áldozatai. A diszkriminatív, melegek ellen elkövetett cselekmények – súlyosságuktól függően – elérhetik az üldöztetés szintjét. Mindannak ellenére történik ez, hogy a nemzetközi jog szabályai kimondják, hogy a szexuális alapú diszkrimináció minden formája tilos!

Az LMBTI-személyek által benyújtott kérelmekben gyakran olvasni az előbb említett bántalmazásokról, letartóztatásokról,⁸ az egészségügyi ellátás megtagadásáról, kivégzéssel való fenyegetésekről, illetve becsületgyilkosságokról. Ezek a tettek (és a megkülönböztető bánásmód) természetüknél fogva olyan súlyosak, hogy a genfi egyezmény alapján már az üldöztetés okainak tekinthetők. A család, illetve a közösség ál-

7 Az LMBTI a lesbikus, meleg, biszexuális, transznemű és interszexuális kifejezések betűszava.

8 Egy 2011-es adat szerint a világ hetvenhat országában büntetendő cselekménynek számít, ha valaki azonos neművel valamilyen szexuális kapcsolatot folytat, ebből hét országban (Irán, Mauritánia, Szaúd-Arábia, Nigéria néhány északi állama, Szudán, Jemen, Szomália déli része) a homoszexualitást halálbüntetéssel szankcionálják.

tali bántalmazások, a nemi erőszak és az egyéb szexuális támadások, az indokolatlan börtönbüntetések pedig még a kínzás fogalmába is beleeshetnek. Ezek a cselekedetek megsértik az egyén élethez, szabadsághoz és biztonsághoz való jogát, illetve a kínzás, kegyetlen és embertelen bánásmód tilalmát.

A nemi beállítottságon alapuló kérelmek és a szavahihetőség

Egy LMBTI-kérelmezővel kapcsolatban csak feltételezésekre lehet építkezni, hiszen nem mindegyikőjük ugyanúgy éli meg nemi identitását vagy szexuális orientációját. Egy ilyen kérelem benyújtása esetén sokszor számítani lehet arra, hogy a vizsgálatot végző személy az LMBTI-személyekre vonatkozó sztereotípiákat tekinti irányadónak (férfiak esetében a feminin, nők esetében a maskulin viselkedés és kinézet; meleg közösségi helyek ismerete vagy annak hiánya; heteroszexuális házasság és gyermek; meleg kulturális szokások ismerete és a meleg kulturális életben való aktív részvétel stb.). Általánosításból azonban nem szabad kiindulni.

A nemi beállítottságon alapuló kérelmek esetében a szavahihetőség értékelésénél orvosi vizsgálatokat, tanúvallomásokat, különböző meghallgatási módszereket és a feltételezett ismereteket és viselkedést veszik alapul.

- Orvosi vizsgálatok alatt a pszichológusok, pszichiáterek, illetve szexológusok által végzett vizsgálatokat kell érteni. Ez azonban nem nevezhető jó módszernek, hiszen valakinek az identitása vagy orientációja nem tekinthető semmilyen fajta mentális betegségnek, hiszen ez az egyén önazonosságának képezi részét. Emellett nem elhanyagolható az a tény sem, hogy ezek a vizsgálatok megsértik az ember magánéletének tiszteletben tartására vonatkozó jogot.
- A tanúvallomások bármely okból menedéket kérő személy esetében hordozhatnak olyan releváns információkat, amelyek kérelmük elbírálásának idejét jelentős mértékben lecsökkenthetik. Döntőnek számíthatnak a kérelmező korábbi szexuális partnereinek nyilatkozatai, vagy akár egy alátámasztott tanúvallomás arról, hogy korábban részt vett valamilyen LMBTI-megmozduláson.
- A meghallgatási módszerek – ezzel együtt pedig az ügyintéző által feltett kérdések is – döntő jelentőséggel bírnak a szavahihetőség értékelésekor. A döntéshozónak nyílt és eldöntendő kérdéseket is fel kell tennie, hogy feltárhassák a menedékkérelemhez szükséges és fontos információkat.
- A feltételezett ismeretek és viselkedés figyelembevételénél áll elő a korábban említett helyzet, amikor az ügyintéző csak egy, a társadalomban elterjesztett általános kép alapján tudja elképzelni, hogy néz ki vagy viselkedik egy LMBTI-személy, illetve hogy milyen ismeretekkel rendelkezik. És bár valóban vannak olyan személyek, akik ezeknek a konkrét elvárásoknak megfelelnek, figyelembe kell azt is venni, hogy vannak kivételek, akik nem tartoznak bele a sztereotip sémákba.

Sokszor előfordul, hogy az üldöztetés valódi okára csak később derül fény, s ez igazán csak negatív hatással lehet a kérelem elbírálására. Olykor azonban ezek indokolt esetek, hiszen lehetséges, hogy a menedékkérő nem mer beszélni nemi hovatartozásáról

a megbélyegzés miatt, esetlegesen önmaga sem biztos identitásában vagy orientációjában, vagy egyszerűen nem tartja azt az eljárás menetét előbbre mozdító, fontos információnak.

Összefoglalás

A társadalmi nem, nemi identitás és szexuális orientáció miatti üldöztetés véleményem szerint a menedékkérelmek okainak legelfogadhatatlanabb esetei. Elfogadhatatlannak tartom azt a tényt, hogy a mai modern világban, ahol a folyamatok felgyorsulásával a társadalomnak egyre gyorsabban és rugalmasabban kellene reagálnia a mindennapi életben bekövetkező változásokra, még mindig vannak olyan helyek, ahol emberek egy általuk megváltoztathatatlan, veleszületett tulajdonság miatt nem élhetnek teljes életet, emiatt pedig másként tekintenek rájuk. Ezek azonban soha el nem fogadott jelenségek lesznek, hiszen az olyan államokban, melyek vezetésében központi szerepet kapnak a vallási tanok vagy a tradicionális értékek – mivel ezek éppen azt hirdetik, hogy a homoszexualitás bűn, továbbá hogy a nőnek kötelessége engedelmeskedni a férfinak, ezen tanítások és szokások fenntartása érdekében pedig képesek akár megölni is azt, aki „szabályt szegett” –, nehezebb vagy szinte lehetetlen valaminek az elfogadtatása.

Az Európai Unió különböző tagországainak menedékjogi joggyakorlatát tárgyaló és összehasonlító tanulmányok azt mutatják, hogy mindegyik állam másként kezeli ezeket a kérdéseket. Nincs két egyforma gyakorlat: amit az egyik állam enged, azt lehet, hogy a másik tiltja. Márpedig egy ilyen nemzetközi szinten szabályozott kérdést, mint a menekültek védelme, véleményem szerint egy nemzetközileg egyöntetűen elfogadott szabályozás keretei közé kellene szorítani egységes szabályozásokkal. Mindehhez pedig az eddig kiadott kiegészítő irányelvek bevezetése és alkalmazása szükséges a különböző államok joggyakorlatában. Ezenkívül úgy vélem, hogy az Európai Menekültügyi Támogatási Hivatal létrehozásáról szóló 439/2010. rendelet 3. cikke alapján a különböző országok hivatalainak prioritásként kellene kezelniük az ezen okok alapján menedéket kérők kérelmeire vonatkozó jó gyakorlatok azonosítását és cseréjét, illetőleg a kvalifikációs irányelv 4. cikk (3) bekezdés a) pontját valamennyi származási országra vonatkozóan a genderrel, szexuális beállítottsággal összefüggő adatok gyűjtése és cseréje kapcsán. A származási országra vonatkozó információk alapjául az emberi jogi szervezetek, ENSZ-szervezetek jelentéseit, illetve az államok diplomáciai képviselőitől kapott adatokat kell figyelembe venni, ezt kiegészítve hasonló helyzetben lévő menekültek szóbeli és írásbeli tanúvallomásaival, nem kormányzati vagy nemzetközi szervezetek jelentéseivel és független kutatásokkal. Mindezen javaslatok egyöntetű bevezetésével, úgy gondolom, az ehhez hasonlatos kérelmek elbírálási ideje a jövőben meghatározóan csökkenne.

IRODALOMJEGYZÉK

- Gender-related asylum claims in Europe – A comparative analysis of law, policies and practice focusing on women in nine EU Member State.* May 2012.
- Nemzetközi védelmi iránymutatás „Meghatározott társadalmi csoporthoz tartozás” a menekültek helyzetére vonatkozó 1951. évi Genfi Egyezmény és az 1967. évi Jegyzőkönyv 1A (2) bekezdésének összefüggésében. Az Egyesült Nemzetek Menekültügyi Főbiztosa, 2002. május 7.
- Nemzetközi védelmi iránymutatás „Nemi hovatartozással összefüggő üldözés” a menekültek helyzetére vonatkozó 1951. évi Genfi Egyezmény és az 1967. évi Jegyzőkönyv 1A (2) bekezdésének összefüggésében. Az Egyesült Nemzetek Menekültügyi Főbiztosa, 2002. május 7.
- Sabine Jansen – Thomas Spijkerboer (2011): *Fleeing Homophobia – Asylum claims related to sexual orientation and gender identity in Europe.* Amsterdam, COC Nederland – Vrije Universiteit Amsterdam.
- UNHCR *Guidance Note on Refugee Claims Relating to Sexual Orientation and Gender Identity.* Geneva, 21. November 2008.

SUMMARY

The concept of gender and persecution based on sexual orientation. The reasons for persecution and the examination of reliability

PAJTER Norbert

Academic papers focus very little on the concept of gender, on the situation of those who are forced to flee because of their gender-identity or sexual orientation and on related procedural problems despite the fact that these are not new phenomena. I started to research this topic to draw the attention to the fact that some people become so vulnerable for such trivial and inalienable reasons that they feel forced to leave their homeland. Nevertheless, during an application procedure these reasons can hardly be proven, in my paper I give great attention to the question of reliability, because a successful application can depend on it. For the above reason it is essential to work out a unified asylum system, in which cases of gender based or sexual orientation based persecutions have an equally important role as the other cases of asylum seekers.